

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: K 24— celo leto naprej 12— pol leta 6— četrt leta 2—
v upravnih prejemih: K 22— celo leto naprej 11— pol leta 6— četrt leta 2—
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbirni veki dan sveder izvedeni nedelje in praznika.

Iskrati veljajo: peterostopna peti vris za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parje in zahvala vrsta 20 vin. Pošlano vrsta 30 vin. Pri večjih iskracijah po dogovoru.
Uporabljiva naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, iskrati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vnanjov.

Na plačano naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odlo.

„Novodena tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto naprej 13— pol leta 6-50 četrt leta 2-30
za Nemčijo: K 30— celo leto naprej 15— za Ameriko in vse druge dežele: celo leto naprej K 35—

Vpisanjem glede iskracij se naj prikladi za odgovor dopisnica ali znakna. Uredništvo (spodaj, dvosloj levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

Mir na severnem bojišču. — Srbi zavrtnjeni. — Naša ponovna ofenziva preko Drine. — Bitka na Francoskem še ni končana. — Nemške čete so dosegle lepe uspehe.

MIR NA SEVERNEM BOJIŠČU.

S severnega bojišča se poroča: Na naših severnih frontah vlada mir. Orožje počiva. Naše hrabre čete se retablirajo ter pripravljajo za nove boje. Razpoloženje je izvrstno. Sovražnik je izmučen.

SRBI IZNANI IZ SREMA IN BANATA. — NAŠA PONOVA OFENZIVA PREKO DRINE.

Zagreb, 16. septembra. Hrvatska vlada je izdala naslednji uradni komunikat: »Vpad Srbov v Srem je popolnoma odbit. Naša ofenziva preko Drine zmagonosno napreduje.«

Z ozirom na to veselo vest se je vršila nočoj v Zagrebu razsvetljava mesta in bakljada, katere se je udeležila nepregledna množica ključoč cesarju in armadi. Zagreb je v zastavah.

Zagreb, 17. septembra. O vpadu srbskih čet v Sremu se oficijozno poroča: Pokazalo se je, da so v celem kake 3 srbske divizije, torej okrog 60.000 mož prekoračile Savo. Srbsko vodstvo je očividno računalo s tem, da se na našem slavoskopskem ozemlju nahaja razmeroma malo čet. Res je dober del naše savske armade bil odšel na sever; le vsled tega dejstva so mogli Srbi sploh čez reko. Storiili so to na 4 krajih, toda morali so spoznati, da so slabo računali. Naše čete so navalile na nje ter jih deloma uničile, deloma vjele, deloma pa poglale čez Savo nazaj. Istočasno pa smo z močnim ofenzivnim sunkom udarili čez Drino. Vsled tega našega koraka mora ostati vsak nadaljni poskus srbske armade znova prekoračiti Savo že vnaprej brezuspešen. Srbija se mora braniti sedaj na lastnem svojem ozemlju.

Uradni komunikat o srbskem porazu.

Dunaj, 16. septembra. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Srbija poskuša vplivati na inozemstvo z vestmi o porazih avstro-ogrskih čet. Temu nasproti je treba le opozoriti na uradne časnikarske komunikacije. Kakor je iz teh komunikacij razvidno, smo prekoračili Drino ter popolnoma in uspešno odbili vse poskuse sovražnika se vzdržati v Srijemu in Banatu. — Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, gm.

Zmagovita ofenziva preko Drine.

Graška »Tagespost« priobčuje dvoje pisma z južnega bojišča, iz katerih izhaja, da je naša nova ofenziva preko Drine v polnem zmagonosnem teku. Pisma se glasijo:

12. septembra. Dežuje. Sedimo v šotoru, kjer bomo tudi prenočili. Odpor Srbov pač ne bo več dolgo trajal. Novi operacijski načrt se že izvršuje. Danes smo imeli pravo pekleno noč. Naša artiljerija nam je morala omogočiti prehod čez reko. (Gre očividno za reko Drino. Op. ur.) Gromenje topov je trajalo 2 uri, in že so naše čete v srbskih gorah.

Ravno menja artiljerija svoje pozicije. Torej konec. Jutri več.

13. septembra. Nedelja veselja in zmagoslavja! Še vsako nedeljo smo bili dosedaj v ostrem ognju, tako tudi tokrat. Od polnoči je divjala bitka, sedaj je ob 10. uri 45 minut pa so Srbi vrženi in obkoljeni. Ura! Kadar bode v listih brali o Ložnici in Lešnici, potem znajte da smo tudi mi bili poleg. V trenutku smo še v strelski črti, toda skoraj pričnemo preganjati bežečega sovražnika!

Prihod novih srbskih vjetnikov v Budimpešto.

Budimpešta, 16. septembra. (Kor. urad.) Opoldan je prispelo zopet 500 srbskih vjetnikov, katere so spravili v tabor Kenyermezö. — Zjutraj so pripeljali več vpljenih ruskih mitraljev in municijskih vozov ter jih shranili v tukajšnjem arzenalu.

Kako so bili Srbi uničeni.

Z vojaško strokovne strani se poroča: Vodstvo naših čet v Srijemu in Banatu je ravnalo po dobro premišljenem načrtu, ko je dopustilo da so Srbi prekoračili Savo. Zgodilo se je to, kakor znano, pri Mitrovici, Klenku in Kupinovu. Ena srbska divizija je prekoračila tudi Donavo pri Pančevu. Timoška divizija je dospela do Rume. Tam smo jo napadli ter jo gnali na Mitrovico nazaj. Kaka usoda jo je zadela, to je znano. Srbske čete, ki so prešle Savo pri Kupinovu smo zagrabil v smeri od Indije. Med tem so bili naši monitorji razdajali srbske vojne mostove ter odrezali Srbom umikanje v Srbijo. Ostanke srbskih čet, ki so prišle čez Savo, ne morejo več nazaj ter se skrivajo v savskih močvirjih.

Tudi srbska divizija, ki je udarila čez Donavo je bila razbita. En del se je rešil na takozv. »Vojnički otok« pri Zemunu, kjer jih bodo naši monitorji prijeli in vjeli. Med našimi četami vlada veliko oduševljenje in vojaštvo v glavnem taboru je prirejalo generalu Franku velike ovacije.

BITKA PRI PARIZU. — POLDRUGI MILIJON VOJAKOV V BITKI.

Kakor poročajo berlinski listi je pričela velika bitka pri Parizu dne 6. septembra. Bojna fronta je dolga nad 250 km, na obeh straneh se bori skoraj poldrugi milijon vojakov. Armada generala Klucka, ki tvori desno krilo nemške fronte se je umaknila proti rekam Aisne in Oise, ker so jo francosko - nemške čete grozile objeti. Za prehod čez reko Marne so se vršili silno krvavi boji, silna francoska artiljerija je končno odločila. Armada generala Bülowa stoji severno od Vitryja ter se je tamkaj dobro utrdila. Francozi napadajo z vso silo, toda dosedaj brez uspeha. Armada gen. Hausena stoji med Reimsom in Argonne. Zdi se, da napanjajo Francozi vse sile, da porazijo

nemško desno krilo, ker upajo, da bo potem tudi daleč proti jugu stoječi nemški centrum prisiljen se s strateških ozirov umakniti proti severovzhodu. Izgube so na obeh straneh velikanske. Po mnenju nemških vojaških krogov je smatrati francoski načrt že sedaj za brezuspešen. Desno nemško krilo je svoje umikanje ustavilo ter se v ugodni poziciji uspešno brani proti vsem nadaljnim napadom francoske premoči. Bitka pri Parizu je nedvomno v marsikaterem oziru odločilnega pomena. S tem večjo nestrpnostjo se pričakuje njegova rezultata tako v Nemčiji, kakor tudi v deželah zveste ji zaveznice Avstrije.

Dne 26. avgusta so pričele nemške armade, ki so bile dospele do belgijsko - francoske meje prodirati proti jugu, opirajoče svoje levo krilo na V. nemško armado, ki je s kratkimi ostrimi sunki vrgla Francoze na Verdun. Proti jugu prodirajoče armade so z neodoljivo silo potiskale združene Francoze in Angleže proti Parizu.

Po ponovnih krvavih bojih je IV. armada pod poveljstvom vojvoda Württemberskega definitivno prekoračila reko Meuse (Maas), se udeležila zmagovite bitke med Reimsom in Verdunom ter prodira kot levo nemško krilo do črte Chalons-Vitry. III. armada generala Hausena je skupno z II. armado gen. Bülowa premagala 26. avgusta francoske čete med Sambre in Meuse, dospela po krvavih spopadih pri Mezières dne 31. avgusta do mesta Rethel, ter se je z nekaterimi zbori udeležila 1. septembra bitke med Reimsom in Verdunom.

II. armada je na svoji poti pustila močno oblegovano skupino pri Maubeuge, posegla je s svojim desnim krilom v bitko pri St. Quentinu, vzela brez boja Laon ter prodira do črte Montmirail - Sezanne, katero pa ni mogla držati, ker so jo tam 9. septembra napadle mnogo močnejše francoske čete.

Najdaljšo pot je napravila I. armada generala Klucka, ki je bila 20. avgusta zasedla Bruselj, par dni nato prekoračila belgijsko mejo ter se v neprestanih bojih z Angleži prerila do St. Quentina, kjer je s pomočjo II. armade Angleže dne 28. avgusta pošteno naklestila. V nadaljnjem prodiranju je morala Kluckova armada odbijati ponovne francoske poskuse napasti jo na desnem boku. Navzlic temu se je pomaknila preko Soissons in njene kavalerijske patrulje so v prvih dneh septembra vznemirjale pariš. okolico. Mem tem so bili Francozi in Angleži svoje armade retablirali in ojačili ter so prešli iz defenzive v ofenzivo. Dne 6. septembra je prišlo do prvega velikega spopada na nemškem desnem krilu in v centru.

Berolin, 16. septembra. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Veliko glavno taborišče, 16. septembra zvečer: Položaj na zahodnem bojišču je neizpremenjen. Na nekaterih krajih bojne črte so bili zavrtnjeni napadi francoskih čet, katere so te izvršile v noči od 15. na 16. septembra in dne 16. septembra. Nekateri protinapadi nemških čet so bili uspešni.

IZPREMEMBE V NEMŠKI ARMADI.

Berolin, 17. septembra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« prinaša sledeče personalne izpremembe na vodilnih mestih nemške armade: Za zbolelega generalobrsta pl. Hausena je bil imenovan general kavalerije pl. Einem za armadnega vodjo in namesto tega general infanterije pl. Claer za poveljnika 7. nemškega armadnega zbora; general infanterije pl. Schubert, do sedaj poveljujoči

general 14. rezervnega zbora, je bil stavljen na razpolaganje; generalni kvartirnojmster pl. Stein je bil imenovan za generala 14. armadnega zbora; na mesto ranjenega generala infanterije grofa Kirchbacha je bil imenovan general pl. Eben za poveljujočega generala 10. rezervnega zbora.

FRANCIJA POSTAVLJA SVOJE IN ANGLEŠKE KOLONIJALNE ČETE V BOJ.

Berlin 16. septembra. Listi poročajo iz Rima: Po semkaj dospelih vseh iz Lyonu je prispelo v zadnjih dneh skozi mesto ogromno število francoskih čet iz Maroka in angleških kolonijalnih čet. Neprenehoma vozijo vojaški vlaki proti severu. Število teh čet znaša baje 150.000 do 200.000.

Pariz ena sama bolnica.

Glasom poročil »Daily Cronicle« so bili zadnji boji na Francoskem sila luti in krvavi. V vseh mestih okrog Pariza so bolnice prenapolnjene ranjencev, Pariz sam je ena sama velikanska bolnica. Skozi Orleans vozijo dan na dan kakih 7000 ranjencev.

NEVTRALNOST DANSKE.

Kopenhagen, 16. septembra. (Kor. urad.) K članku lista »Echo de Paris«, v katerem se trdi, da mora brodovje tripelentente vdreti v Vzhodno morje in da Danska ne more ostati več nevtralna, piše vladni list »Politiken«: Danska more na to odgovoriti samo, da vojni dogodki na kontinentu, kakor bi se tudi razvili, ne morejo vplivati na sklep danskega naroda, ostati med sedanjo vojno strogo nevtralen.

POLOŽAJ V ROMUNIJU.

Bukarešta, 16. septembra. (Kor. urad.) Nemški poslanik dr. pl. Waldhausen se je odpeljal v Berlin.

STALIŠČE ITALIJE.

Rim, 16. septembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« priobčuje sledečo noto: Z očividnim namenom, proizročiti polemiko, pripisujejo zlasti enemu listu, — o katerem pravijo, da je oficijozen, — da zastopa naziranje vlade v sedanjem mednarodnem položaju. Vlada nima oficijoznih organov, niti ni koga pooblastila, da kdo tolmači njene namene in njene sklepe v zunanji politiki. Vlada, ki je dobila, dokler je bila zbornica zbrana, opetovano svečane dokaze zupanja parlamenta in ki ima sedaj občutek, da je močna vsled zaupanja velike večine dežele, si je svesta velike odgovornosti pri izvrševanju svoje naloge. Te svoje naloge bo vlada izvršila z vso vestnostjo ter se bo dala voditi pri tem edinole od interesov Italije.

Italijanska nevtralnost.

Nemški listi poročajo, da je stališče italijanske vlade omajano. Vlada se drži načela, da ostani nevtralna. Stvar se pojasi v konferenci, ki jo bo imel ministrski predsednik Salandra z voditelji parlamentarnih strank. Minister zunanjih del marki San Giuliani je bolan in je prosil ministrskega predsednika, naj ga nadomestuje.

VOŽNJA PO BOJIŠČU PRI LVOVU.

Vojni poročevalec, ki si je smel z nekaterimi tovariši pod vodstvom polkovnika pl. Hoena ogledati bojno črto petdnevne bitke pri Lvovu,

opisuje v budimpeštanskem »Villagu« svoje doživljanje: Nemogoče je pregledati dolgo bojno črto, ogledati si moreš le posamezne točke, večje ali manjše sektorje, da dobiš pojem o ogromnosti strašne igre, ki se pred teboj odigrava.

Naši avtomobili se naglo bližajo bojišču; tu pa tam nas ustavljajo črnovojniške straže ter zahtevajo, da jim povemo klic in geslo. Skoraj zaslissimo v daljavi grmenje topov, pred nami se pojavljajo vedno gostejše kolone tréna in municijskih vozov. Dolge vrste kmečkih vozovikov prevažajo na svojih priprostih vozeh velike množine kruha in konzerv, mimo nas ropotajo zakurjene poljske kuhinje, prijeten vonj nam vdarja v nos, toda že ga prežene gosta megla prahu, ki se dviguje od naglo drdrajočih municijskih vozov. Transportno črto ščitijo črnovojniške straže, razstavljene v presledkih od sto do sto korakov. Paralelno z nami se giblje dolga vrsta sanitetnih avtomobilov v strogem redu. Vozovi so še prazni.

Bližamo se vasi; hišice so po večini razdejane, šrapneli in granate so raztrgali strehe, nekatere hiše so zgorale. — Vedno jasneje postaja grmenje, tu pa tam že razločujemo posamezne strele. Z vasi ni izginilo življenje, otroci se igrajo v cestnem prahu, in iz marsikaterega dimnika napol razrušene hiše se mirno kadi dim. Ljudje so se privadili grmenju, šrapnelom in krogom, privadili celo strašnemu prizoru, ki se nam nudi za vasio: sedem obešenih špijonov na drevu; poleg črnih obrazov izdajalcev se rumenijo hruške in jabolka.

Le še par kilometrov je do bojne črte. Avtomobili se ustavijo; moramo izstopiti. Peš gremo po ravnem polju naprej. Tu pa tam stoji vojna kuhinja, vprečni konji se mirno pasejo po travi. Od bojne črte sem že prihajajo sanitetni vozovi z ranjenci. Peklenska pesem topov, v kateri razločujemo strahoviti bariton težkih havbic jih spremlja na njihovi poti. Na horizontu se pojavljajo beli oblaki, ki spremljajo kakor vesele zastavice smrtonosni polet šrapnelov. Pred nami štrlijo razvaline lepega gradu, ki so ga razrušile granate. Na desno pluje v azurju balon, privezan k svoji postaji. Na levi se počasi pomika četa lahko ranjenih vojakov v najbližjo sanitetno postajo. Tu in tam dirja jezdec čez polje. Drugače vse prazno. Kje se bje bitka? Le njen šum udarja na naše uho, čet ne vidimo.

Pred nami je gozd. Šrapneli stresajo svoj strašni dež v dreve, šum te smrtonosne toče nam pretresa živce. Na levi zagledamo četo pehote, ki se z nasajenimi bajoneti žene k naskoku. Ne vemo odkod in kam. Pred njo vidimo oddelek kavalerije, v osterem galopu se je zagnal na sovražno četo. Izgine nam izpred oči. Na prazni ravnini je obležalo nekaj ranjencev, valja se par konj. Od nekod se bližajo sanitetni vojak.

Na desni, na nizkih bregovih stoji naša artiljerija. Ne vidimo je, slišimo le njeno eksaktno delovanje. Gromenje topov sedaj nekoliko pojema, Rusi se očividno umikajo. Mimo nas švigajo ordonance z novimi povelji.

Že smo na kraju, kjer so se še včeraj borile naše in ruske čete. Ob cesti globoki jarki, kjer so še včeraj ležali Rusi, katere so med tem naše čete potisnile nazaj. V jarkih slama; tam leži razbita svetilka, tam zopet kos obveze, zabojček za konzerve, bajonet, raztrgana čepica. Počasi stopamo naprej. V travi leži mrtvec. Roke krčevito stisnjene, v obrazu stoji poteza, vsa bojna srditost je še v njem. V naglem teku se nam bliža lovec. »Le naprej, Rusj se že umi-

kajo nam kliče. Prasketanje pušk, regljanje mitraljez postaja redkeje. Na obzorju se dvignejo gosti črni oblaki. Rusi so zažgali vas. S holmov na desni prihajajo artiljerijske kolone, očitno se pomikajo na nove sovražnikove bližje pozicije. V zraku je še vedno žvižganje in šumenje, je-klene smrtno tice letajo tudi še nad nami.

Moramo nazaj. V vasi, skozi katero se vračamo, se je utaborila sanitetna postaja. Zdravniki so pridno pri delu. Naši ranjenci se kažejo močnejši in skupine lahko ranjenih se živahno pogovarjajo med seboj. Vse jezike monarhije je slišati. Skozi vas prihaja transport ruskih vjetnikov. Izgledajo dobro ter so očitno zadovoljni, da se nahajajo v naših rokah. Naglo nas odnašajo naši avtomobili zopet nazaj v mirno zatišje glavnega tiskovnega stana.

Vojni poročevalec »Pester Lloyd« opisuje vtis šrapnelovga ognja: Za nas nevidno strelja nekje ruska baterija. Žvižgajoč letijo šrapneli čez plan. V zraku se razpočijo. Po-kaže se oblaček belega dima, zasliši se kratak pok in takoj na to sikajo neštete kroglice iz eksplozivnega izstrelka po zraku.

Od časa do časa zagrmijo granta na tleh. V črnem oblaku se dvigne prah, prst, kamenje, in globoka vdrtina zazeva. Mi opazujemo, kako si ruske baterije iščejo vedno nove cilje: vsi streljete nekaj časa na našo artilerijo, potem zopet na naš tren in končno skušajo doseči balon, ki plava nedaleč od nas v zraku. Zdi se, kakor bi ruske baterije z ognjenimi prsti tipale po pokrajini, enkrat sem, enkrat tja.

Pri povratku smo opazovali naše čete. V dolgih, krvavih bojih izmučene, dostikrat po cele dni živeče ob samem krhu, ker ni bilo časa, pojediti kaj gorkega, izgledajo sijajno in iz vsakega obraza sije odločnost in bojaželjnost.

Zavzetje Zamošča.

Z armado generala Auffenberga je bil na Ruskem tudi neki Dunajčan, ki je povedal o zavzetju Zamošča sledeče: Boji v smeri proti Zamošču so trajali od 27. avgusta skoro brez prestanka do 29. avgusta, kateri dan smo zavojevano mesto zasedli. Navzlic neprestanemu streljanju ruske artilerije, smo z opetovanjem juršem zavzeli pred tem ciljem ležečo pozicijo; pri tem nas je naša artilerija uprav idealno podpirala. Dne 29. avgusta je bil jurš na Zamošč in z našo vrlo godbo na čelu sta bila jurš in pohod v mesto pravzaprav ena celota. Ostali smo v Zamošču dva dni in odšli potem v smeri proti Izbiči. Na potu so nas ruski topovi in strojne puške neprestano obstreljevale. Več ranjencev se nas je umaknilo v kmečko hišo, kamor je prišla tudi saniteta. Čim so Rusi spoznali, da so v tej hiši avstrijski vojaki, so začeli nanjo streljati, toda naša artilerija je kmalu dosegla, da so ruski topovi umolkli. Bitka se je končala s tem, da smo zavojevali več kakor 20 topov in mnogo strojnih pušk.

V ruskem vjetništvu.

Neki budimpeštanski nadporočnik, ki je bil pri Tomaszowu ranjen, je pripovedoval svojemu prijatelju sledečo epizodo:

»Kot ordonančnemu častniku se mi je čestokrat pripetilo, da sem prišel s svojim huzarskim slugo v neposredno bližino sovražnika ter slišal kroglice žvižgati in peti okoli sebe, kakor komarje v najtoplejšem poletju na Margaretinem otoku. Na oboje se navadi človek. Slišal sem, kako je neki huzar svojem strahopetnemu tovarišu, ki je v ognju na desno in na levo vrtel glavo, da se izogne kroglam, glasno se smejejo zaklical: »Gotovo se trudiš, da z glavo vjameš kroglo, ker se tako hitro na vse strani vrtiš.«

Dovolj tega. Končno se človek navadi tega dežja krogel ter postane tako siguren, kakor da bi se mu ne moglo ničesar človeškega dogoditi. V sled tega ni nikakršno bahanje, če pravim, da se nisem prestrašil, ko sem na neki ordonančni jezdi naenkrat zapazil, da sem zašel v sovražnikovo taborišče. Zbodel sem svoje- ga konja ter jezdit kakor mogoče hitro naprej. Kroglice, ki so jih od vseh strani za menoj pošiljali, niso zadele niti mene, niti mojega konja, vendar pa so začeli, ker je bilo taborišče zelo dolgo in so bili Rusi vsled streljanja alarmirani, nagostoma streljati name in huzarje, ki so mi sledili. Naenkrat sem začutil udarec na koleno in ko sem nehote tja pogledal, sem zapazil, da so hlače od krvi že rdeče. Navzlic temu sem izpodbodel konja, toda že so padale čepinje šrapnela okoli mene. In hip nato sem začutil, kako sem padel ter izgubil zavest.

Ko sem se zavedel, sem videl, kako le ruski zdravnik zavezaval

mojo rano na kolenu. Bil je zelo pri-jazen in obziren ter mi postal nekega drugega avstrijskega častnika, ki je bil že vjet. Ta mi je potem pripo-vedoval, da je šrapnel zadrel mojega konja, ki je bil takoj mrtev, in da sem daleč odšel s konja. Sreča mi je bila mila. Če bi ne bil padel na mehka tla, bi bila tedaj moja poslednja ura. No pa, ko sem govoril s svojim tovarišem, so se približali koka-ki, ki so mi ponujali prepečenec in kruh, prav slabo reč, toda ubogi re-veži niso sami imeli ničesar boljšega. In jaz sem bil tako lačen, da sem celo te darove hvaležno sprejel. Ko sem s svojim tovarišem govoril o ne-sreči ter se pritoževal, sva slišala streljanje iz pušk na desni strani ter videla, kako so kozaki z največjo naglostjo sedli na konje ter odjezdili proč. V svojem strahu so na naju pozabili — in najino veselje je bilo šele popolno, ko so par minut nato pridrveli naši vojaki ter naju dovedli k našim četam, ki so naju sprejle z največjo lubeznijo. Tri ure sem bil v ruskem vjetništvu, in kar sem do-življal, le dokazuje, da Rusi niso ved-no okrutni.«

Pisma in dopisnice za vojake.

Dunaj, 16. septembra. (Kor. ur.) V sled sporazuma med nerodajnimi mesti so tudi vojna pisma in dopisni-ce iz Nemčije in iz pokrajini, ki so jih Nemci zasedli, v Avstro-Ogrsko in Bosno in Hercegovino proste poštni-ne. Enako udobnost uživajo naše po-šiljatve v Nemčijo.

Dunaj, 16. septembra. (Kor. ur.) Državne in vojaške pošte imajo na-ročilo, da pospešijo pošiljanje in do-stavljanje pošte. V tem zmislu je voj-no ministrstvo ponovno storilo kora-ke pri etapnih poveljništvih. Vojna pošta deluje neumorno. Sorodniki na bojišču se nahajajočih vojakov, ki so naravno nestrpni in se jim zdijo delo-vanje vojne pošte prepočasno, naj vpoštevajo, da za zakasnitve ni kri-va morda pomankljiva organizacija vojne pošte ali način odpošiljanja, tudi ne delovanje osobja, marveč so krive edino le težkoče, osnovane v vojnih razmerah.

Zastrupljena kava.

Berolin, 16. septembra. (Kor. urad.) Poveljnik neke nemške kava-lerijske brigade je oddal 5. septem-bra dopolne kemičnemu preizkuševališču pri sanitetnem uradu svojega armadnega zbora ostanke kave, po kateri so se pojavili pri njem znaki zastrupljenja. Dobil je to kavo v ne-ki francoski vasi v bližini Lunevilla. Preiskava je brez dvoma pokazala, da je vsebovala kava arzenikovo kislino v taki množini, da bi bila lah-ko povzročila smrt.

Laži o Nemčiji.

Berolin, 16. septembra. (Kor. urad.) »Norddeutsche allgemeine Zeitung« piše: Med lažmi, s katerimi se bojuje tripelententa proti Nemčiji, se je pojavila v zadnjem času tudi trditve, da je Nemčija potrebna mi-ru. Lažnjive vesti govore o tozadevni izjavi državnega kancelarja, na ka-tero je Grey odgovoril s posredovan-jem Amerike ponosno odklanjajoče. Druga vest zopet pravi, da se trudi nemški veleposlanik v Washingtonu doseči za Nemčijo mir. Te vesti naj bi napravile pri nevtralnih državah vtisk, da se je Nemčija naveličala vojne in da se bo morala ukloniti mi-rovnim pogojem tripelentente. Temu nasproti pripominjajo nemški mero-dajni krogi, da Nemčija v tej vsiljeni vojni ne bo prej odložila orožja, pred-no si ni priborila za svojo prihod-nost potrebnih garancij.

Veliki vojvoda Oldenburški.

Oldenburg, 16. septembra. (Kor. urad.) Veliki vojvoda Oldenburški, ki je bil dobil železni križ I. reda, se je zaradi lahkega obolenja vrnil za par dni sem ter bo, kakor kmalu mo-goče, zopet odšel na bojišče.

Francoski vojaki plenijo na lastnih tleh.

Berlin, 16. septembra. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Naše čete so dobile v roke to-le dnevno po-velje komandanta I. francoske arma-de: »Vrhovno poveljstvo I. armade, I. biro št. 790. Glavni stan, 26. avgu-sta 1914. Poseben ukaz št. 9. Mest-na oblast v Rambervillers je sporo-čila vrhovnemu poveljstvu I. arma-de, da so vojaki zagrešili razna na-silstva in celo plenili po mestu. Ta dejanja so tem bolj obžalovanja in obsodbe vredna, ker so bila izvršena na francoskih tleh. Poveljujoči ge-neral 21. kora bo takoj v tej stvari odredil preiskavo in poskrbel, da se zločinci izroče vojnemu sodišču. Podpisal Dubail.«

S tem dokumentom se z uradne francoske strani potrjuje, kar je zla-sti opazila armada nemškega presto-

lonslednika, da francoske čete celo na lastnih tleh plenijo in ropajo.

Francoska vlada.

Listi poročajo, da vstopi v seda-nje francosko ministrstvo tudi vodja francoskih klerikalcev, royalist grof Albert de Mun, posebni ljubljencec in zaupnik nekdanjega papeža Leo-na XIII. V ministrstvu so sedaj za-stopane vse republikanske stranke; če vstopi še grof de Mun bo vlada re-prezentantinja edinstva vseh Fran-cozov.

Francosko zlato v Londonu.

Listi poročajo, da je francoska banka poslala svoje zlato v London in da so bila tja prenešena tudi veli-ka francoska privatna premoženja.

Angleška v stiski.

Nemška poslanika v Hagu in v Kodanju poročata, da se Angleška zelo boji napada Turčije na Egipt. Indijsko vojaštvo, 40.000 do 50.000 mož, napovedano za dan 25. avgu-sta, se še ni prepeljalo, bodisi zaradi kolere ali zaradi vstaje v Indiji. Ja-ponska je Kitajsko oficijalno obve-stila, da je v Indiji revolucija.

»Angleško zlato je tudi vpoštevati.«

Angleški finan. minister Lloyd-George je sprejel deputacijo zastop-nikov angleških mest in ji je rekel: »Pride čas, ko bo vse odvisno od na-še pomoči, ne samo od našega vo-jaštva, ampak tudi od našega denar-ja. Mi smo že prej zmagali s srebr-nimi kroglicami. Dali smo Evropi de-nar v največji vojni, kar jih je bilo doslej, in ta vojna je bila dobljena. Seveda, angleška trdovratnost in angleški pogum sta prišla tudi v po-štev in bosta vedno v poštev prišla, a nikar ne pozabimo, da je treba upoštevati tudi angleško zlato. Ka-dar so drugi že popolnoma upehani, tedaj zajamemo mi šele drugič sapa in potem še tretjič in četrtič in dali bomo zadnje, kar imamo, predno bo-mo premagani.«

Kako Angleži dobivajo vojake?

Berolin, 16. septembra. (Kor. urad.) Pod naslovom »Kako se vrše nabori na Angleškem?« poroča »Der Buno«: Kakor javlja »Daily Mail«, so angleške žene razglasile, da bodo vsakemu možemu, ki osta-ne doma, darovale — belo pero. Ta grožnja, da se bo vsakogar javno oži-goslo, je baje učinkovala. Lord Kitchener je predlagal, naj bi dru-štva, zlasti športna, korporativno vstopila v armado. Arhitekti in stav-beniki so se odzvali temu pozivu in so sestavili dva oddelka ženijskih čet. V Birminghamu so pripadniki svobodnih poklicev sestavili en ba-taljon, v Liverpoolu pa trgovci četa, ki šteje 1000 mož.

Angleški vojak.

Hladni mir je lastnost, ki se sploh pripisuje Angležem in menda ga znajo angleški vojaki celo v vojni ohraniti, če je verjeti francoskemu oficirju, ki se je zdaj bojeval z An-gleži in jih v »Matinu« popisuje tako - le:

Angleški vojaki so nekaj poseb-nega. Vojujejo se tako, kakor imajo navado, opravljati vsakdanja dela; vse gre hladno, natančno, s prese-netljivo skrbnostjo. Če jih vidiš pri-praviti puško, jo nabiti in uporabiti, kar gre vse enakomerno in točno, da bi se nič časa ne zamudilo in bi ne bilo nič treba popravljanja, se ti zdi, da vidiš mehanika ali urarja pri delu. Niti trenotek ne dobiš vtiska, da se vojskujejo. Treba je videti katerega izmed njih, ki se vedejo, kakor bi opravljali delikatno delo, ko se zgru-di, zadet v glavo in v prsi, da spo-znaš: to so vojaki. Naj se zgodi kar-koli, nikdar ne pokažejo, da so raz-burjeni in nikdar ne opuste svojih navad. Zjutraj vzame vsak iz teleč-njaka svoje toaletne priprave in ni-koli ne grede ne na marš, ne v bitko, ne v smrt, da bi ne bili korektno opravljeni, obriti in počesani. Po manevru ali po bitki popravijo zopet natančno svoje toaleta. Pozneje se ti vojaki, ki so prehodili deset, ali dvajset, ali še več kilometrov, krat-kočasijo z nogometnimi vajami, ka-kor dijaki po šoli in trgovski sotrud-niki po zaključku trgovin. Dostikrat je pa tudi videti vojake, ki čitajo celo dela Kiplinga in Welsa.

Anglija napram Belgiji.

London, 16. septembra, preko Berolina. (Kor. urad.) Na prošnjo belgijske vlade je sklenila angleška vlada, da bo sprejemala za tovore vpisanih belgijskih ladij pod istimi pogoji zavarovanje glede vojnega rizika, kakor za angleške vojne ladje.

Belgijska armada v Antwerpnu.

Uradno naznani belgijskega poveljstva poroča, da se je belgijska armada po štiridnevnem boju s pre-močnim sovražnikom umaknila na Antwerpen. Belgijci imajo velike iz-gube.

Umikanje antwerpenske armade.

Iz Rotterdam poročajo: Uradno belgijsko poročilo pravi, da se je bel-gijska antwerpenska armada po šti-ridnevnem boju umaknila pred pre-močno nemško nasprotnika v An-werpen. Izgube Belgijcev so znatne.

Razmere v Solunu. — Stališče Grške.

Iz Budimpešte se poroča: Neki trgovec, ki je bil naseljen v Solunu, je te dni prispel domov v Budimpešto ter pripoveduje: Zapustil sem Sol-un, ker je tam vse gospodarsko živ-ljenje ustavljeno. Niti pošta ne funk-cionira več. Grki očitno simpatizira-jo s Srbi, pripovedujejo naravnost neverjetne stvari o srbskih zmaga-h ter sanjajo o pohodu na Carigrad. Grki so postavili v Macedoniji veli-ko število svojih čet, da zavarujejo svoje in srbske meje proti bolgar-skim in albanskim četama. S tem podpira Grška direktno Srbijo, ter ji varuje hrbet. Kralj in mnogi odlični politiki so sicer prijatelji Nemčije in Avstrije, toda ljudstvo simpatizira s Francozi in z vsemi, ki so ž njimi v zvezi.

Značilno je, da gre vsa srbska aprovizacija preko Soluna, kjer po-sluje posebna srbska vojaška komi-sija. Vesti, da je železniška zveza med Srbijo in Solunom pretrgana, ker so bolgarski četaši razrušili mo-stove, se ne zdijo točne — saj odha-ja vlak za vlakom proti Skoplju.

Iz Soluna sem se odpeljal na italijanskem parniku. V Pireju sem videl francoske ladje v spremstvu ene bojne ladje, ki so izkrcavale ve-like množine streljiva. Grški vojaki so nosili tovore iz ladij — ali je fran-coska municija namenjena za Srbe ali za Grke se nisem upal vprašati. V otrantski ožini nas je ustavila francoska križarka. Naš kapitan ji je očitno podal zadovoljive izjave. Francozi niso prišli na krov in tako sem ušel vojnemu vjetništvu.

Angleške izgube.

Angleški uradni listi priznavajo sedaj, da je Anglija izgubila nad 18 tisoč mož v vojni. Trditve nekega angleškega lista, da je Nemčija izgu-bila 300.000 do 400.000 mož, je popolnoma neresnična, kakor tudi trditve, da je cesar prepovedal objavljati za-znamke izgub. Uradni »Reichsanzei-ger« obščuje dan na dan take se-zname, ki pa niti približno niso tako veliki, kakor to trde angleški viri.

General Pau v gorovju Jura.

»Neue Züricher Zeitung« prinaša vest, da se je mudil general Pau 9. t. m. v Lons de Saunieru, glavnem mestu departementa Jura. List pripominja, da to mesto ni utrjeno in da ima le majhno garnizijo. Zato vzbuja potovanje generala po tem gorovju zunaj sedanjega bojišča vso po-zornost.

Grška z Anglijo proti Turčiji?

Iz Rima javljajo: Grška je do-volila Angliji, da uporablja za svoje eventualne operacije proti Turčiji grško pristanišče Mudros na otoku Lemnos kot operacijsko bazo. Z an-gleškim brodomjem bo kooperiralo tudi grško.

Vojna v kolonijah.

London, 16. septembra, preko Berlina. (Kor. urad.) Reuterjev urad javlja iz Blantyre v deželi Nyassa: Nemci se umikajo v manjših skupi-nah in so razrušili most preko reke Songwo. Angleške čete so včeraj izvršile rekognosciranje onkraj me-je, ne da bi prišle v dotiko s sovraž-nikom.

Nemci in Avstrijci v južni Afriki.

London, 15. sept., preko Berlina. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« javlja iz Johannesburga: Število vjet-nikov v taborišču pri Robertheightsu dnevno narašča. Iz vseh krajev juž-ne Afrike spravljajo tjakaj Nemce in Avstrijce v starosti 19 do 45 let. Sedaj je baje v taborišču že 4500 Nem-cev in Avstrijcev.

Churchill o potrebi velike angleške vojske.

Iz Londona poročajo cenzurira-ni dunajski listi preko Berolina z dne 12. t. m.: Na nekem velikem zborovanju, ki se je vršilo tu, je po-vedal mornariški minister Churchill v svojem govoru, da je situacija se-

daj mnogo boljša, kakor je bilo prič-a-kovati po prvem stadiju vojne. Če se tudi zdi, da je bila zadnja bitka ravo-tako nesrečna, kakor sedaj izvo-jevana dobra in zmagovita, smo bili vendar na Angleškem vedno pre-pričani, da se bo končala vojna, pa naj pride karkoli, v skladu z interesi Angleške in civilizacije. Med sme-hom občinstva je nato nadaljeval mi-nister: Nobene nemške bojne ladje ne pošiljajo sedaj na takozvani nemški ocean. Položaj našega vojnega brodomja je boljši, kakor je bil kdaj poprej in lahko računamo s tem, da se bo ohranila nadvlada Anglije na morju. Kar je treba sedaj še storiti, je, ustvariti veliko vojsko, ki je dosti močna, da bo igrala vlogo v odločitvi tega strašnega borenja. Edino uspeš-no sredstvo za Anglijo, da napravi vojni konec, je v tem, da postavi voj-sko najmanj enega milijona mož in da pošlje to vojsko na kontinent.

Kakšna je vojna v modernem času?

II.

Velikanska bojišča.

Sedaj imajo bojišča takšen obseg, kakor še nikdar do sedaj. Armade, enake onim, ki so se borile pri Kraljevem Gradcu ali pri Grave-lottu bi sedaj potrebovale štirikrat večji prostor. A kaj je onih 220.000 mož pri Kraljevem Gradcu in 186.000 mož pri Gravelottu nasproti seda-njim množicam. Saj se samo na se-vernem bojišču bori najmanj okrog tri milijone ljudi!

Nemška armada — pravi gene-ral pl. Schlieffen — je velika v pri-meri z armadami prejšnjih časov, to-da tudi sovražne vojske so močne. Sicer pa se povsod tudi ne morejo biti velike bitke. Pri Draždanih ste se svojedobno bili istočasno dve se-paratni bitki, pri Lipskem istodobno tri, a bitka pri Le Mazz je bila vrsta manjših bojev. Glavno ni krajevni stik, marveč edinstvenost vse akci-je. Na enem bojišču se bore za zmago, ki je potem izvojevana na drugem bojišču. Vsekakor pa se dandanes tako manjši boji, kakor tudi večje bitke bijejo na veliko več-jih prostorih, kakor v preteklosti.

Stan vrhovnega povelj-nika.

Naj je bojišče še tako razsežno, vendar ne nudi prav nobenega pre-ljeda. Ne vidi se skoraj ničesar. Ako bi topovi ne grmeli, bi sploh nihče ne vedel, da so topovi na bojišču. Iz-dali bi jih morda samo slabo bliska-nje, kadar se jih izstrelji. Ne bi se ve-delo, od kod pokaže pušk, ako bi se semtertja ne videlo tankih črt, kako se dvigajo bliskovito iz zemlje, šine-jo kvišku in zopet izginejo. Konjeni-ce se sploh ne vidi, ker konjeniki opravljajo svojo službo kot poizve-dovalci daleč od bojišča.

Na višinah se ne vidi nobenega Napoleona s sijajnim spremstvom.

General, ki vodi bitko, se naha-ja dosti zadržan, v kakšni hiši, ki je pol-na priprav za brzojavljenje, telefoni-ranje, za optično signaliziranje, knjig, zemljevidov, map itd. Pred hišo je polno avtomobilov, koles, motorjev, konj, ki čakajo na povelja.

Na veliki mizi je karta bojišča in moderni Napoleon izdaje zapove-di, kakor da bi igral šah.

General je že pred bitko določil, kako in kam naj grede posamezne čete, določil jim je celo uro njihovega srečanja.

Bitka se jame razvijati takore-koč v trenutku, ko so čete izstopile iz železniških vozov. Termadne skupine se takoj odpošiljajo na dolo-čena mesta in se spuščajo v boj, ne glede na to, ako vedo, kje se nahaja njihova rezerva.

To ve vrhovni poveljnik.

Trajajne bitke in izgube.

Vsi armadni kori ne stopajo na-enkrat v boj. Pri Lipskem v bitki narodov je zadnji kor zaveznikov šele tretji dan bitke prispel na boji-šče. Pri Mukdenu je bitka trajala čez 14 dni. Vsak dan nove odredbe, nove zapovedi.

Sedanji boji so vkljub temu manj krvavi kakor so bili svoje dni. V ru-sko-japonski vojni so znašale izgube 3%, dočim so v casih Friderika Veli-kega in Napoleona znašale še 40%. V 14 dnevni bitki pri Mukdenu je bi-lo manj izgub kakor v kratkotrajni bitki Mars la Tour v francosko-nemški vojni leta 1870./71.

Tudi dandanes se lahko posreči neposredni naval na sovražno fron-to, toda uspeh ne odgovarja izgu-bam. Sovražnik le v tem slučaju si-cer razbit, toda malo kasneje se zo-pet spušča v nov boj.

Dolgotrajne vojne sedaj niso več mogoče, ker je obstoj odvisen od neprestanega dela industrije in trgovine. Strategija, ki bi zavlačevala vojno, dandanes v epohi, ko šte-jejo armade milijone borcev, ni več mogoča.

Da pa se doseže hitra odločitev, se mora napad izvršiti z raznih strani. Dandanes je razmerje med vesilami skoro enako. Zato bi se mogoč napad na bok izvršiti samo z oslabiljenjem enega ali drugega krila ali središča. Toda takšen napad ni brez nevarnosti.

Moderna puška je izborna orožje, toda pri rokah mora biti neprestano municija. Mesto rezerve je bolje, da ima prva bojna vrsta pri sebi dovoljno zalogo municije. Najboljše rezerve so naboji, ki jih je treba neprestano z avtomobili dovažati na fronto.

Ako se hoče navaliti na kak grič ali hrib, se mora preje vedeti, kje se sovražnik nahaja. To mora dognati konjenica ali danes tudi zrakoplov in aeroplani, ki od zgoraj bolje vidijo in hitreje dospo do sovražnih pozicij.

V moderni vojni velja vedno tole načelo: Konjenica proti konjenici, artiljerija proti artiljeriji, zrakoplov proti zrakoplovu, dokler ena stranaka ne zmaga, da potem pripomore k zmagi svoji pehoti.

Vreme na bojiščih.

V uradnih poročilih z gališkega bojišča smo že večkrat čitali posebni pridelek o vremenu. To se je marsikomu morda čudno zdelo in vprašal se je, ali se morda vršijo boji kakor kake veselice le ob ugodnem vremenu? Moderna vojna ne pozna nedelje, katero so še v »bitki narodov« pri Lipskem, tako vestno praznovali s tem, da so ogromni boji, ki je pričel 16. oktobra v nedeljo 17. oktobra prekinili, v ponedeljek 18. oktobra pa nadaljevali. Moderna vojna tudi ne pozna ozirnov na ranjence, na mrtve in kratka premirja, ki so bila v prejšnjih časih običajna, da se je pobralo ranjence z bojišča in pokopalo padle vojake, so izginila. Le eden gospod je še, kateremu se morajo včasih in ponekod tudi moderni vojskovodje uklanjati. To je vreme. V posebni meri velja to za Galicijo in za zapadne ruske pokrajine. Tam se razprostirajo velikanska močvirja in zemlja je skoraj izključno glinasta zračaja. Dokler je vreme lepo, se daje najti preko močvirij dobri prehodi, ceste so prašne sicer toda trdne; ljudje, živina in vozovi se jih lahko poslužujejo. Čim pa prične deževati, se pokrajina takoj spremeni. Voda v močvirjih naraste ter preplavi prehode, trda glina se spremeni v blato, v katerem običaji vsaka noga, v katero se vgrezne vsako kolo. Na mah so vse komunikacije neporabne. Kakšen vpliv mora imeti to dejstvo na vojne operacije, to si je lahko predstavljati. Težka artiljerija ne more skoraj nikamor, tren zaostaja, celo pehota se komaj giblje. Nastanejo lahko resne težave v aprovaciji. Po daljšem deževju nastane v teh pokrajinah pravcato »brezpotje«, ki ga Rusi imenujejo »razputica«. V takem »brezpotju« se lahko zgodi, da sta prijatelj in sovražnik primorana svoje operacije začasno sploh ustaviti.

V Galiciji smo imeli dosedaj lepo vreme. Sedaj vemo, zakaj nam naš generalštab to vedno poudarja. V moderni vojni se lahko res zgodi, da se radi neugodnega vremena priditve — boji — odpovejo.

Sluke s francosko-nemškega bojišča.

Urednik francoskega lista »Bonnet Rouge« opisuje svoje vtiske s francosko-nemškega bojišča tako-le: »Evo, tu je Meaux, kjer so še v sredo grmeli topovi. Genijske čete so popravile mostove tako, da se lahko prekoračijo reke. Mesto je na novo oživilo. Vsi oni se zopet vračajo, ki so pobegnili, ko so jeli grmeti topovi in ko so vdrti v mesto ulanci. Mesto je le malo poškodovano: samo dve, tri hiše so izgubile okna. Gigantska borba na tem mestu je prenehala šele pred par dnevi. Cesta je prepletena z brzojavnimi žicami. Semter-tja je zemlja razoran, kakor da bi jo bil razrezal velikanski plug, a stoletna drevesna debla leže podrti po jamah in jarkih.

Glej mrtveca — nemški infanterist leži v jarku sključen, sklenjenih rok. Gole noge so nenavadno suhe. Listje mu pokriva lice. Stopimo v jarek. Pred nam se razteza široko polje, zasajeno z jablanami. Zadušljiv smrad nam stiska grlo. Nahajamo se sredi mesnice. Zamašili smo si nos z robcem in korakamo naprej. Naenkrat, evo zopet strašen prizor: mrtveci, sami mrtveci! Na vsak tretji korak se ti noga spodtakne ob mrtveca. Vsi so črni, otečeni kakor vtopljenci. Drže se groteskno, ali ne navadno plemenito. Nekaterim je glava pritisnjena v zemljo. Roke so podvite pod truplo, a noge so prekrizane. Drugi so celo v smrti še ohranili neko plemenitost črt, ki se zdi namenoma tako prirejena, tako je čista in skladna: z licem so obr-

neni proti nebu, ena roka jim počiva na prsni, a druga leži brezumno na zemlji. Evo nekatere, o katerih se zdi, da niso takoj umrli. Pod glavo so si dali torbico ali plašč. Rana jim je razkrita. Vidi se, da so se borili za življenje proti smrti in da so si kasneje vse pripravili, da vsaj udobno umro.

Pristopimo k enemu izmed njih. Grenadir. Dolgo se je boril, predno je umrl. Glava mu leži na vreči, a pod ledjama je sveženj okrvavljenega blaga. Noge je stegnil v ozek jarek, ki ga je najbrže sam izkopal z rokami. Kraj njega leži mala odprta torbica, okrog nje pa so razmetani papirji. Približam se. Nikdar ne bom pozabil tega prizora. Vojak je mladenič kakšnih 27 let. Par plavil brk mu okroža ogorelo lice, ki je mirno in sladko kakor lice deteta. V desni roki drži nesrečnik fotografijo, v levi pa stiska pismo. Fotografija mlade žene in pismo je namenjeno njej. Vzel sem pismo in fotografijo in bom po končani vojni oboje poslal v Nemčijo. Pismo je pač namenjeno neki plavaloski, ki oplakuje svojega zaročnika. Kaka tolažba za njo, ko bo izvedela, da je bila poslednja misel mladeniča posvečena njej in da so oči njenega lepega grenadirja, predno so se zaprle za vedno, plakale pred njeno sliko.

Zapuščajo me moči in groza me stresa. Vseeno naprej! Pod jablano leže v objemu tri trupla, korak naprej leži pod konjem mlad vojak, človeški možgani se mešajo s krvjo živali.

Glej, tu leži mrtev Turkos (francoski vojak — mohamedanec iz Alžira v Afriki). Kraj njega je puška z nasajenim bajonetom. Tega človeka je dotekla smrt, ko je hitel naprej. Vidi se, da je padel pod enim samim udarcem. Lice ima okrenjeno proti zemlji, čelo je naslonil na roko, drugo roko pa je ravno stegnil pred se. Lep je ta prizor sredi te strašne mesnice, zares tolažljiv prizor.

Evo, tu zopet nemški vojak, ki se je pred smrtjo boril prav tako, kakor oni grenadir, ki sem ga malo prej srečal.

Mladenič sedi, s hrbtom se naslanja na nasip. Okrog njega so razmetani papirji in listki. Dvignil sem belo polo papirja — to je pismo, pisano s svinčnikom. Nesrečnik ga je pač hotel ravno odposlati. Čitam ga: »Dragi starši! Prišel sem pisati pismo jutraj, a sedaj je že večer. Koliko jih leži na bojnem polju? Koliko mojih dragih tovarišev že spi spanje pravičnih? Jaz sem, hvala Bogu, zdrav in živ, ali moj ubogi tovariš! To je strašno! Solnce zahaja. Mi mislimo na mrtve. Vsi naši častniki so padli, vsi! Moj Bog, ali se vrnem domov ali bom padel kakor moji tovariši? Iz vsega srca vas pozdravlja z bojišča dne 29. avgusta 1914. — Vaš Albert...«

Dnevne vesti.

— Josip baron Schwegel. V spopolnitev naše včerajšnje novice o pokojnem baronu Schweglu naj podamo še nekaj detajlov: Schwegel je bil rojen 29. februarja 1836. in je l. 1854. stopil v orijentalno akademijo na Dunaju. Od l. 1859. do l. 1870. je služboval pri generalnem konzulatu v Aleksandriji, od koder je bil l. 1870. kot konzul premeščen v Carigrad. Že naslednje leto je bil poklican kot vodja orijentalnega oddelka dunajske svetovne razstave na Dunaju in potem je prišel v ministristvo zunanjih del. L. 1875. je zadobil baronstvo in postal l. 1877. sekcijski šef.

— Dr. Franjo pl. Marković. Podpredsednik Jugoslovanske akademije in odbornik »Matica Hrvatske«, profesor dr. Franjo pl. Marković, je v ponedeljek umrl. Profesor Marković se je narodil leta 1845. v Križevcih. Doprivši svoje filozofske in filološke študije, je služboval na hrvatskih srednjih šolah, l. 1874. pa je bil imenovan za profesorja filozofije na novem zagrebškem vseučilišču. Že leta 1876. je postal redni član jugoslovanske akademije znanosti. S profesorjem Markovićem je legel v grob eden največjih naših rodoljubov starejše dobe, obenem pa tudi znameniti učenjak in priljubljen pesnik. Marković je avtor slavne pesmi »V boj!«. Literarni hrvatski listi so ga šteli med svoje redne sotrudnike. »Matica Hrvatska« je že l. 1883. izdala zbirko njegovih pesmi: »Iz mladih dana.« Poskusil se je z uspehom tudi kot dramatik. Trajno visoko ceno imajo njegova literarno-kritična dela, osobito »Estetska ocena Gunduličeva Osmana«. Prof. Marković je bil v l. 1881. do 1890. tudi poslanec v hrvatskem saboru, kjer je deloval osobito v narodno-obrambenem oziru. Prof. Marković je bil tudi osebni prijatelj Slovencev, z mnogimi našimi odličnimi možmi je vzdrževal redne stike ter je s posebnim veseljem prihajal skoro vsako leto v naše planine. — Njegova smrt

pomeni za celi naš narod veliko izgubo.

— Šefa generalnega štaba, ki vidi sedanjo vojno, je zadelo bridka izguba. Njegov sin Herbert baron Konrad-Hötzendorf, dragonski poročnik, je v bitki pri Ravi Ruski padel. Šef generalnega štaba ima še dva sina; eden je težko bolan, eden je v vojni.

— Na bojišču je padel g. Engelbert Busbach, stotnik domobr. polka št. 1., svak veletržca g. Kollmanna. Težko ranjen pa je g. Viktor Parma, poročnik, sin vladnega svetnika g. Viktorja Parme in leži v neki bolnišnici na Ogrskem.

— Poveljnik 47. peh. polka padel na bojišču. V bitki pri Grodeku je padel, kakor poročajo graški listi, polkovnik in poveljnik pehotnega polka št. 47 Rihard Mayer.

— Ranjen je bil na severnem bojišču rezervni poročnik g. Stanko Lavrenčič, sin postojnskega župana. Včeraj so ga prepeljali v Postojno, kjer bo ostal v domači oskrbi.

— Rešenci z ladje »Zente«. Med drugimi so se tudi rešili Franc Pak iz Pulja, Janko Šibenik iz Postojne, Jožef Krizmanič, Marcel Krizman, Jožef Kajzer, Franjo Dunda, Janez Gogolo, Fr. Sarec, Franc Ban, Karel Čuž, Pavel Robič.

— Sin ruskega zunanjega ministra padel. Poroča se, da je na galiških bojiščih padel tudi sin ruskega zunanjega ministra, gardni častnik Sasonov.

— Ponesrečen vojak. V nedeljo se je po vojaških poslih semkaj pripeljal sedaj v Trstu kot rezervnik nastanjeni tesarski mojster in posestnik iz Prul št. 8, gospod Fran Martinec. Ko je svoj vojaški posel izvršil, se je s kolesom peljal v Rudnik ter se nazajgrede ponesrečil. Padel je na Dolenjski cesti s kolesa ter z glavo tako močno zadel ob cestni kamen, da so ga morali oddati v garnizijsko bolnišnico, kjer imajo pa upanje, da še okreva.

— Imenovanje. Za asistenčnega zdravnika je bil imenovan dr. Vladimir Brezovnik. Mladi zdravnik se nahaja na našem severnem bojišču.

— Rektorat češkega vseučilišča v Pragi naznanja po časopisih, da se prične vpisovanje slušateljev dne 24. septembra.

— Komet. Na severnem večernem nebu je videti prav lepo, celo s prostim očesom nekako do pol 11. ure komet. V Ljubljani so ga opazovali v smeri proti Šmarni gori.

— Za prehrano brezposelnih je daroval Kreditni zavod 120.000 kron.

— Umri je snoči v visoki starosti g. Herman Harisch, dolgoletni poslovodja firme Doberlet. P. v. m.!

— Umri je v Ljubljani znani godbenik gospod Avgust Zornič. Pogreb se vrši jutri popoldne ob 5. iz ulice Stare pravde št. 3. Počivaj v miru.

— Strojne puške v ljudskem žargonu. Tam na krvavih tleh galiških, sredi med grmenjem topov in pušk, med živžiganjem krogel in zvenketanju sabelj, je ljudska fantazija ustvarila nov izraz za strojne puške. Naši fantje so hitro spoznali strahoviti učinek teh mitraljez in hitro zapazili šum, ki ga delajo strojne puške pri streljanju in našli so izraz, ki kaže njih bistroumnost in njihov humor. Iz Galicije so ranjenci prinesli za strojne puške izraz mrtvaške raglje.

— Sadne konzerve za ranjence. Društvo »Mladiki« ne reflektira več na kozarce in posodo za vkuhanje sadja, pač pa prosi radodarna in usmiljena srca v imenu ranjencev in trpečega vojaštva, da se ga še za naprej spominjajo z novimi pošiljatkami raznovrstnega sadja, ki bo vsekdar dobro došlo.

— Kaj je prepovedano iz Avstrije izvažati? Z ozirom na mnoga vprašanja iz občinstva, kaj je dovoljeno izvažati iz Avstrije, opozarjamo interese, da najdejo v zadnji številki »Trgovskega Vestnika« popoln seznam vseh predmetov, katerih izvoz je prepovedan.

— Učencem l. mestne šole na Ledini naznanja šolsko vodstvo tem potom, da bo vpisovanje za novo šolsko leto v petek, soboto in nedeljo popoldne od 2. do 6. na šentjakovski dekliški šoli. V ponedeljek, dne 21. septembra, ob 8. jutraj, bo v cerkvi Srca Jezusovega sv. maša s klicanjem sv. Duha. Učenci naj se zbirajo, praznično oblečeni, ob pol 8. pred šolskim poslopjem v Komenskega ulici. V ponedeljek popoldne ob 1. se pa začne redni pouk v poslopju slovenske dekliške šole na Sv. Jakoba trgu.

— Redni občal zbor bolniške blagajne brivskih pomočnikov v Ljubljani se je vršil včeraj zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata. Načelnik gosp. Eng. Franchetti je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, zlasti pa zastopnika obrtne obrtne oblasti mag. koncipista gosp.

Breskvarja. Iz poročila načelnika posnamemo, da so se v minulem letu pravila bolniške blagajne spremenila in se prilagodila predpisom obrtne reda. Tudi so vsi zunanji člani priglasili svoje vaje in pomočnike k bolniški blagajni. Konec leta 1913. je štela bolniška blagajna 3 pomočnice in 7 pomočnikov, torej skupaj 82 članov. V minulem letu so se vršili en redni in dva izredna občna zbora. Razen tega je imelo blagajniško načelstvo 6 sej. Zbolelo je v minulem letu 16 članov ter se je plačala v bolnici bolniška podpora. Končno se spominja predsednik še dne 15. avgusta t. l. umrlega člana Kirytanskega, ki je umrl v tukajšnji bolnici. — Računski zaključek za leto 1913. izkazuje 1141 K 69 vin. dohodkov, 870 K 58 v izdatkov, torej prebitka 271 K 11 v. Cisto premoženje društva pa znaša 409 K 72 v. Po poročilu računskih preglednikov se je v blagajni našlo vse v redu ter se načelstvu podeli absolutorij. Proračun za leto 1914. izkazuje 2740 K dohodkov in 1905 K izdatkov, pričakovanega prebitka bi bilo torej 835 K. Pri raznoterostih so se razpravljale razne interne društvene zadeve, nakar je načelnik zaključil zborovanje.

Na meščanski šoli v Postojni se šolsko leto ne prične pred oktobrom; zato se vpisovanje učencev in hospitantk vrši še vsak dan.

Požar. V Harijah pri Ilirski Bistrici je nastal v ponedeljek velik požar, ki je uničil eno hišo in 4 gospodarska poslopja, katera so bila natlačeno nabita s senom. Prav marljivo je gasil oddelek tukajšnje železniške progo varujočih črnovojnikov in vrli gasilci iz Ilirske Bistrice s tremi brizgalnami. Pozneje so prihiti na pomoč zelo oddaljeni gasilci iz Jelšan v Istri. Toda požara še drugi dan niso mogli pogasiti; tlelo je v senenih kopah, iz katerih so se vsak čas prikazovali visoki plameni. Zavarovalnica je majhna.

Tatvini. Včeraj je bila pri izplačevanju vojaških podpor v c. kr. deželnem plačilnem uradu Mani Velepčevići ukradena 12 K vredna ogrinjača. Mariji Ponikvarjevi sta bila pa iz stanovanja v Hradskega vasi ukradena dva zlata prstana, vredna 24 K. Zadnje tatvine sta sumljivi dve brezposelni služkinji, ki sta doma nekje na Štajerskem.

Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 645 glav živine in sicer 374 konj, 202 vola, 55 krav, 19 telet in 2 osla.

Naša se je denarnica z manjšo vsoto denarja v modni trgovini Peter Šterk. Kdor jo je zgubil, jo dobi v omenjeni trgovini.

Razredna loterija. Včeraj je bilo srečkanje 5. razreda II. razredne loterije. Zadele so srečke 14.795 — K 70.000; 105.489 — K 20.000; 89.394, 135.491 in 139.205 — po 5000 kron.

Brzojavna poročila.

Ukrajinski poslanci za begunce. — Čestitke Danklu in Auffenbergu.

Dunaj, 17. septembra. (Kor. ur.) Ukrajinski poslanci iz Galicije in Bukovine, ki so ustanovili poseben pomožni komite, apelirajo na javnost, da naj podpira gališke in bukovinske begunce, ki so brez strehe. Predsedstvo te poslanske skupine je poslalo povodom zmag njihovih armad Danklu in Auffenbergu brzojavne čestitke. General Dankl je nato brzojavno odgovoril: »Prosim, da sprejmete in sporočite najprisrčnejšo zahvalo. Glavna zasluga gre našim heroičnim četam, ki so se borile 18 dni. Bog varuj našo domovino!«

O potopljeni nemški križarki »Hela«. Berolin, 17. septembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo z uradnega mesta, obstajajo nemške izgube pri potopljeni križarki »Hela« v enem mrtvem, dočim pogrešajo 3 može.

Kabel med Kanado in Avstralijo prezan.

»Kölnische Zeitung« poroča s holandske meje: Prekmorske brzojavke poročajo, da je dospela nemška križarka »Nürnberg« v Honolulu. Dve avstralski topničarki sta prežali na njo, vendar jima je nemška križarka ušla. »Times« poročajo iz Kanade, da se je »Nürnberg« ustavila pri otokih Fanning v Tihem Oceanu, ki služijo kot postaja za takozvani staroangleški kabel med Avstralijo in angleško Kolumbijo. Nadaljna brzojavka istega lista poroča, da so na otoku izkrcali vojake. — »Vossische Zeitung« poroča iz Haaga, da je »Nürnberg« prerezal kabel med Kanado in Avstralijo.

Napad v Kaptandji.

Kapitani, 16. septembra. (Reuterjev urad. — Kor. biro.) Južnoafriške čete strelcev na konjih so iznenadile, ko so dve noči korakale ter se podnevi skrivale, nemški vojaški oddelek, ki je bil zasedel neki brod, kakih 60 milj od Steinkopfa v Namala deželi. Po ostrem boju so se morali Nemci podati.

Poznanjski nadškof.

Berolin, 16. septembra. »Staatsanzeiger« poroča, da je papež imenoval v soglasju z državno vlado za poznanjskega nadškofa dosedanega kapitularnega vikarja poznanjske nadškofije Likowskega. Cesar Viljem je dne 8. t. m. podpisal pismo, s katerim priznava Likowskega za nadškofa poznanjskega.

Homerule.

London, 16. septembra. Preko Berolina. (Kor. urad.) Zbornica poslancev je v vseh treh čitanjih sprejela zakon, ki določa, da se rešitev homerule in ločitev cerkve od države odgodi za leto ali delj, dokler ne bo končana vojna. Ministrski predsednik Asquit je izjavil, da odgovarja ta zakon obljubi vlade, da ne sme nobena stranka v zvezi z vojno imeti nobene koristi ali škode. Minister je nadalje izrekel svoje priznanje prostovoljcem iz Ulstra in izjavil, da je nezmislno vsako mnenje, kakor da bi se hotel izvršiti kak pritisk na Ulster. Bonar Law je ugovarjal proti postopanju vlade in ga označil kot kršenje njene obljube. Sicer pa je izjavil, da bo njegova stranka vlado do konca vojne podpirala z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago.

London, 16. sept., preko Berolina. (Kor. urad.) V smislu stališča opozicije napram razpravi o homeruli, ki se je včeraj izrazilo s predložitvijo Lansdownskega zakona, je zbornica lordov s 93 glasovi proti 29 sklenila odgoditi drugo čitanje zakona o homeruli.

Unija in Mehika.

New York, 16. septembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo iz Washingtona, so dobile ameriške čete povelje, da se umaknejo iz Veracruz.

Darila.

Društvo »Mladiki« za ranjence poslana darila: Gospa M. Jemec 5 kilogramov sladkorja; ga. J. Jerše 3 kg sladkorja; gca. Marija Račić 3 kg sladkorja; gospod trgovec Stacul 5 kg sladkorja; ga. Antonija Gogola 10 K; vodstvo petrazredne ljudske šole v Krškem 3 zaboje sadja; gca. Rika Prevc v Kranju, 9 zabojev sadja (podarjene od vaščanov na Hulah in v Bitmju pri Kranju); ga. Kosova in Stempljeva v Mengšu, 2 zaboja sadja (podarjena od tržanov v Mengšu); ga. podžupanja B. dr. Trillerjeva, čok sladkorja; gosp. I. Jelačin, čok sladkorja; tvrdka Gerberjeva, več pergamentnega papirja; tvrdka Schwentnerjeva, več pergamentnega papirja in 5 K; »Narodna knjigarna« 26 pol pergamentnega papirja; ga. Knezova, čok sladkorja; gosp. trgovec Fr. Sark, sladkor 5 kg in 10 kg brusnic; gosp. Ferdinand Gruška 20 K; neimenovana 10 K; ga. Slava Scagnetti, več sadja; gg. Sucher & Medica, več sladkorja; ga. Anton dr. Staretova, čok sladkorja; ga. Lauter - Cinkole, več sadja; ga. T. dr. Zarnikova, 30 kg sliv; gosp. nadzornik Hejnic, več finejšega sadja; gca. M. Rusova iz Grosuplje, več sadja; gosp. R. Kollmann, 200 kompotnih kozarcev in 300 kupic; gosp. Agnola, 66 kompotnih kozarcev in 100 kupic; gca. Ana Pirčeva, 6 parov nogavic; ga. Ivana Gabrič, 6 parov nogavic; tvrdka Bončar - Krištofič, 2 škatlji volnenih nogavic, zapustnikov itd.; ga. Bukovnikova, več sadja; g. A. J., 50 kg sladkorja; gca. M. Schulzova, čok sladkorja; ge. Fr. in A. Lahovi v Ložu, 10 K 10 vin.; ga. C. dr. Korunova, 4 K; »Sladkor-na družba«, 200 kg sladkorja; šolsko vodstvo v Leskovcu, 2 zaboja češpelj; ga. S. Lahova, 2 steklenici medicinal - konjaka; ga. B. dr. Senekovičeva, 30 kg češpelj; ga. Fr. Pavlinova v Podbrezjah, več kompotnega sadja; šolsko vodstvo v Zatičini, 4 zaboje sadja; ga. Fr. Supančičeva, 200 kg preмога in dva žakla drv; Trboveljska premogokopna družba v Zagorju, 600 kompotnih kozarcev; tvrdka Lina Schiffer, 300 kg trboveljskega preмога in 3 vreče drv; tvrdka A. Hartman, naslednik A. Tomažič, 50 kg sladkorja; gosp. Dolničar, hotelir v St. Petru, 500 velikih kompotnih kozarcev. — Za poslana darila se najtopleje v imenu ranjencev zahvaljuje, želeč, da bi darovalke in darovalci našli obilo posnemalcev, upravnih odbor »Mladike«. (Drugi časopisi se vlijudno naprošajo, da ta izkaz ponatisnejo.)

Spominjajte se rodbin v poklicanih vojakov in »Rdečega križa«.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Učena voda
KALODONT
 Zobna krema

Meteorološko poročilo.
 Vihna nad morjem 300-2 Srednji uvažni tlak 730 mm

sept.	Čas opažanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
16.	2. pop.	737-7	23-7	sr. jzah.	jasno
	9. zv.	738-1	15-4	sl. sever	-
17.	7. zj.	738-3	10-4	brezvetr.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 16-20, norm. 14-8°. Padavina v 24 urah mm 0-0.

+
 Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo naznanja tužno vest, da je njega mnogoletni član, gospod
Avgust Zornič
 danes ponoči po dolgi in mučni bolezni umrl. 3255
 Pogreb se vrši dne 18. septembra 1914 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Cesta stare pravde št. 3 k sv. Križu.
 Bodí mu blag spomin!
 V Ljubljani, dne 17. sept. 1914.
 Odbor.

2 dijaka
 ali 2 dijakinji se sprejmeta na lepo stanovanje z hrano ali brez nje. Povprašati je na Mestnem trgu št. 12, I. nadstropje. 3251

Dijaki
 se sprejmejo na hrano in stanovanje Elizabetna cesta št. 7, II. nadstropje, vrata nasproti stopnjic. 3253

Katarina Harisch naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je njen iskrenoljubljeni soprog, ozir. oče, stari oče, stric, stari stric in svak, gospod
Herman Harisch
 poslovodja
 po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 16. t. m. mirno v Gospodu zaspal. 3254
 Pogreb dragega pokojnika se vrši v petek, dne 18. t. m. ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Stari trg št. 11 na pokopališče k sv. Križu. Priporočamo pokojnika v blag spomin!
 Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

3250
Gumijevi plašči
 so zopet ceneji in sicer že od K 11-50 naprej. Šolske obleke za dečke in deklice ter ravnokar došla najnovjša jesenska in zimska konfekcija za dame in gospode v veliki izbiri po znano najnižjih cenah.
Ljubljansko skladišče oblek
 O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5-6.

Med
 asteroman, trina, njen ženo žit, v dolžini 4 1/2 kg vsebine, razpoložljiva po K 850
 Sobekarstvo Bratstva Metlica.

Dijaki
 iz boljih rodbin se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. Stari trg št. 34, II. nadstr., doma. 3239

Stanovanje
 iz dveh ev. treh sob, kopalnico in prikljinami je oddati s 1. novembrom. Naslov pove upravištvo »Slov. Naroda«. 3097

2 dijaka
 se sprejmeta na dobro hrano in zračno stanovanje v neposredni bližini I. državne gimnazije. Nadzorstvo strogo. 3237
 Vprašati je Marije Terezijske cesti št. 1, III. nadstropje, vrata 2.

Sprejmejo se
dijaki
 na zračno in prostorno stanovanje. Vrt na razpolago. — Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«. 3245

Novi, Morške kopališče, klimatično ledišče hrvaške Primorje.
 Dno morsko naplavljeno s čistim peskom, morje plitko in čisto, moderno urejena solnčna in zračna kopališča, solnčno kopališče na pečinah, hladovita obalna pot, perivoj, kopališčna glasba, zabave, lepa okolica za izlete, dobre restavracije, 500 urejenih sob v hotelih in vilah. Brez prahu, brez megle in brez moskitov. Prospekte in navodila daje
 Lječilišno povjerenstvo.

SANATORIUM EMONA
 ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI.
 Ljubljana, Kopernikova ulica 4
 Šef zdravnika: Dr. Fr. Derganc

Vsak dan svež
SLADOLED
 in
ledena kava
 se dobi v sladničarni
J. ZALAZNIK
 Stari trg št. 21.

MA IZBIRNO pošilja tudi na deželo: Krasne
BLUZE krila, kostume, nočne halje, perila in vsake modne blage.
 Zelo solidna tvrdka:
M. Krištofič - Bučar
 Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. Neprekosljiva v otroških oblekah in krstni opravi. 3244

Sidro-Syrup. Sarsaparillae compo. Cestilo krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.
Sidro-Liniment. Capsoil compo. Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller. Solotina otajljiva mazilo za prehlajenje, reumatizem, trganje po udih, itd. Steklenica K — 50. 1.40, 2.—.
Sidro-žvepleno-mazilo. Zelo olajšujoče pri lišaju, solnem teku, itd. Lonček K 1.—
 Dobi se skoro v vsaki apoteki ali po direktno v Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“, Praga I, Elisabethstrasse 5.

KUC
 zdravniško priporočeno kri tveče vino daje moč in zdravje.
 Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-80. — Edina zaloga:
Br. Novakovič,
 veletrgovina vina, Vermoutha, Marsala, Malage, Konjaka, Zganja itd.
 LJUBLJANA.

Gostilna v Ljubljani,
 na prometni cesti, staroznana in dobro idoča se da v najem.
 Kje pove upravištvo »Slov. skega Naroda«. 3223

DIJAK
 se sprejme v profesorsko hišo. 3249
 Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Učenko
 od 10 do 14 let se sprejme v boljšo družino 3144
 na stanovanje in hrano. Glasovir na razpolago. Kje, pove upravištvo »Slov. Naroda«.

Kupita se
lovski pes in puška
 Natančne ponudbe na „poštni predal št. 76.“ Ljubljana. 3224

VSE
šolske potrebščine
 priporoča vsled velike zaloge po znižanih cenah
Marija Čičar, Ljubljana
 Sv. Petra cesta 26. — Resljeva cesta 7.

Št. 17.150. 3246
RAZGLAS.
Prodaja premoğa revnejšim slojem.
 V smislu sklepa „Aprovizacijskega odseka občinskega sveta ljubljanskega“ z dne 7. septembra 1914 se naznanja, da bo oddajala „Mestna posredovalnica za živila in kurivo“ v svrhu, da se omogoči revnejšim slojem z ozirom na obstoječe vojno stanje in bližajočo se zimo nakup premoğa za nižjo ceno kot je sedanja tržna cena, počeni s 15. septembrom več vrst premoğa na tukajšnjih kolodvorih neposredno iz železniških vozov.
 Naročila na premog se sprejemajo v srednjem posloju mestnega magistrata (prilijče levo) vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od osmih zjutraj do dvanajstih popoldne. Tam se dobijo proti takojšnjemu plačilu nakaznice za naročeni premog.
 Za vsakih 50 kg mirnskega kosovnega premoğa je plačati 84 vin., za 50 kg šentjanškega kosovnega premoğa K 1-04 in za 50 kg šemniškega kosovnega premoğa K 1-24. Užitina v teh cenah ni zapopadena. Uvoz premoğa v mesto je do 58 kg užitnine prost.
 Premog se oddaja in sicer: šentjanški in mirnski na dolenskem kolodvoru v skladišču, ki je odprto vsak dan, izvzemši praznike in nedelje od sedmih zjutraj do sedmih zvečer, šemniški premog na južnem kolodvoru na posebej v ta namen določenem prostoru ob cesti na Južno železnico. Cas oddaje te vrste premoğa se bo za vsak železniški voz zase napovedal.
 Premog se oddaja na kolodvorih le proti pravilno izstavljeni nakaznici mestnega magistrata in v najmanjših količinah po 50 kg.
 Stranke se opozarjajo, da si imajo dostavitev premoğa na dom oskrbeti same. Mestna posredovalnica premoğa na dom ne bo dovažala in tudi ne izposojevala vreč.
 Vsako željo in pritožbo glede prodaje premoğa, zlasti glede kakovosti in teže, je nasloviti na mestni tržni urad.
Mestni magistrat v Ljubljani,
 dne 11. septembra 1914.

Telefon šte. 16. 129 Telefon šte. 16.
 Leta 1873. ustanovljena dolniška družba
Kranjska stavbinska družba v Ljubljani
 Stavnbo podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavnbo-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavnba in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavnba dela vsake vrste.

Prešernove slike
 prodaja in pošilja po pošt-nem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
 Cena slike 5 kron. 372

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s manjšimi cenami 12 vplačil.

„SLAVIJA“
 vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
 Razvidni fond K 60,700-700-00 — Kapitalna odškodnina in kapitalizacija K 120,000-000-00
 Po velikosti druga največja zavarovalnica naše države s vsaki slovensko-zarodno upravo.
 Vse pojavnosti dele
 Cigla pisarne na
 Ljubljana, Kopernikova ulica št. 12.

Zavaruje poslopa in premišnina proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kadar posluje.
 Pomeni Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!